

5. MESSIERJEV PLUS MARATON V ŠMARTNEM NA POHORJU

V soboto 13. in nedeljo 14. oktobra 2012 bosta Astronomsko društvo Orion iz Maribora in ZOTKS – Regionalni center Maribor v Šmartnem na Pohorju organizirala peti **Messierjev plus maraton (M+M)**. Naloga tekmovalcev na Messierjevem plus maratonu je, da v eni noči najdejo čim več objektov z M+M seznama. Ta vsebuje 110 deep-sky objektov, od tega je 75 klasičnih Messierjevih objektov, 34 objektov iz seznama NGC kataloga in en objekt iz seznama Collinderjevega kataloga.

Peti Messierjev plus maraton se bo odvijal v dveh delih. V popoldanskem delu bodo potekala predavanja, s katerimi želimo popularizirati astronomijo in se bo odvijal na **osnovni šoli Šmartno na Pohorju** (če boste prispeli iz Slovenske Bistrice, se šola nahaja na koncu naselja na desni strani, ob šoli so na voljo tudi parkirišča). Drugi del M+M predstavlja tekmovanje v iskanju deep-sky objektov in bo potekalo na travniku v neposredni bližini šole. Do prizorišča Messierjevega plus maratona bodo vodile oznake **M+M**. Prvi trije uvrščeni dobijo nagrade, vsi tekmovalci pa priznanja.

Vabimo vas, da se bodisi kot tekmovalec ali zgolj poslušalec ter opazovalec udeležite petega Messierjevega plus maratona in druženja astronomov amaterjev v prijetnem okolju Pohorja. Peti Messierjev plus maraton je finančno podprla Zveza za tehnično kulturo – Regionalni center Maribor.

Program 5. Messierjevega plus maratona

Sobota, 13. oktober:

14:00 Otvoritev 5. Messierjevega plus maratona

14:15 Predavanja:

• Martin Brglez: Luna skozi teleskop

Martin Brglez, profesor fizike in matematike, sicer član Astronomskega društva Polaris se že več desetletij ljubiteljsko ukvarja z astronomijo. V letu 2011 je pri založbi Didacta izšla njegova knjiga Luna skozi teleskop, ki predstavlja prvo in edino izvirno slovensko knjigo, ki je posvečena Luni in njenemu opazovanju. V knjigi, ki je nastajala več let nas avtor na sistematičen in nazoren način popelje po zanimivostih na Luninem površju. V predavanju nas bo avtor popeljal po objektih na Luni in nam predstavil zanimivosti, ki nam jih ponuja Zemljin naravni satelit.

• Nino Cmor in Darko Kolar: Vidnost polarnega sija v Sloveniji

Polarni sij je eden izmed najlepših nebesnih pojavov, ki jih lahko opazujemo s prostim očesom. Pri opazovanju so v prednosti države višjih geografskih širin, saj polarni sij nastane v bližini magnetnih polov Zemlje. Opazujemo ga lahko tudi iz nižjih geografskih širin, če so izpolnjeni določeni pogoji. V Sloveniji je bilo do zdaj zapaženih in opisanih kar nekaj pojavov polarnega sija, od tega štirje večji.

Predavanje predstavlja raziskovalno nalogo, v kateri smo raziskali potrebne pogoje za vidljivost polarnega sija iz Slovenije. Za datume, ko je bil viden polarni sij v Sloveniji, smo preučili različne podatke za vesoljsko vreme in med njimi identificirali tiste, ki odločilno vplivajo na vidljivost polarnega sija iz naših krajev. Ugotovili smo, da so najbolj vplivni parametri določeni s Sončevimi in geomagnetnimi fizikalni količinami ter podatki za nekatere delce (protone in elektrone), ki so jih izmerili sateliti. Na podlagi takih parametrov smo določili potrebne pogoje za vidljivost polarnega sija v Sloveniji in preverili koliko polarnih sijev je v povprečju letno vidnih v naši državi. Nino Cmor in Darko Kolar sta dijaka Gimnazije Murska Sobota in sta pod mentorstvom dr. Renata Lukača v lanskem šolskem letu izdelal raziskovalno nalogo, s katero sta na državnem srečanju mladih raziskovalcev junija 2012 osvojila prvo mesto v skupini Fizika in astronomija.

• Igor Žiberna: Messierjev plus maraton 2012

V predavanju se bomo seznanili s položajem kritičnih veernih in jutranjih objektov na Messierjevem plus maratonu 13. in 14. oktobra 2012. Podanih bo tudi nekaj namigov za uspešno tekmovalno taktiko pri iskanju objektov na maratonu.

17:00 Večerja

18:30 Začetek tekmovanja

Nedelja, 14. oktober:

00:00 Odmor

01:00 Nadaljevanje tekmovanja

05:30 Predviden konec tekmovanja

06:00 Razglasitev rezultatov in podelitev nagrad

Pravila tekmovanja na Messierjevem plus maratonu

- Cilj tekmovanja je najti čim več objektov s seznama Messier plus maratona v času tekmovanja. Zmagovalec Messierjevega plus maratona je tisti, ki je v krajšem času našel več objektov. Če je našlo več tekmovalcev enako število objektov, se pri razvrstitvi upošteva čas potrditve zadnjega objekta.
- Vsak tekmovalec opazuje samostojno. Tekmovalec lahko ima ob sebi še največ enega pomočnika. Ta mu lahko pomaga pri delu, razen pri rokovanju s teleskopom.
- Na enem teleskopu lahko tekmuje le en tekmovalec.
- Uporaba teleskopov z vodenjem je dovoljena, vendar tekmovalec pri iskanju objektov ne sme uporabljati sistema GO-TO. Dovoljena je uporaba filtrov na okularjih. Na ekvatorialnih montažah morata biti deklinacijski in rektascenzijski krog preplepljena, tako da nista vidna. Uporaba naprav in programske opreme, ki delujejo v povezavi z GPS sistemom ni dovoljena.
- Tekmovalec razen teleskopa lahko uporablja še binokular, vendar mora vse objekte sodniku pokazati skozi isto optično napravo.
- Najdene objekte potrjuje sodnik. Njegova odločitev je končna. Sodnik označi začetek in konec tekmovanja ter morebitne vmesne odmore ali prekinitve, če so potrebne.
- Tekmovalci morajo uporabljati svetila zastrta z rdečim filtrom. Svetila z belo svetlobo niso dovoljena!
- Objekt, ki ga tekmovalec prijavlja, naj bo v sredini zornega polja. Če je v zornem polju več Messierjevih objektov hkrati, je tekmovalec dolžan posamezne objekte identificirati sodniku.

Dostopi do prizorišča M+M:

Po avtocesti do izvoza Slovenska Bistrica – jug, nato mimo trgovskega centra na desni strani, do drugega rondoja, kjer zavijete desno skozi središče Slovenske Bistrice. Na koncu naselja, tik preden se cesta začne vzpenjati, zavijete na levo (smerokaz Šmartno na Pohorju), čez nekaj deset metrov pa na desno preko mosta čez Bistrico. Od tod naprej vse do Šmartnega na Pohorju ni večjih cestnih odcepov.

Dodatne informacije in prijave:

- Telefon: 040 811 055 (Igor Žiberna)

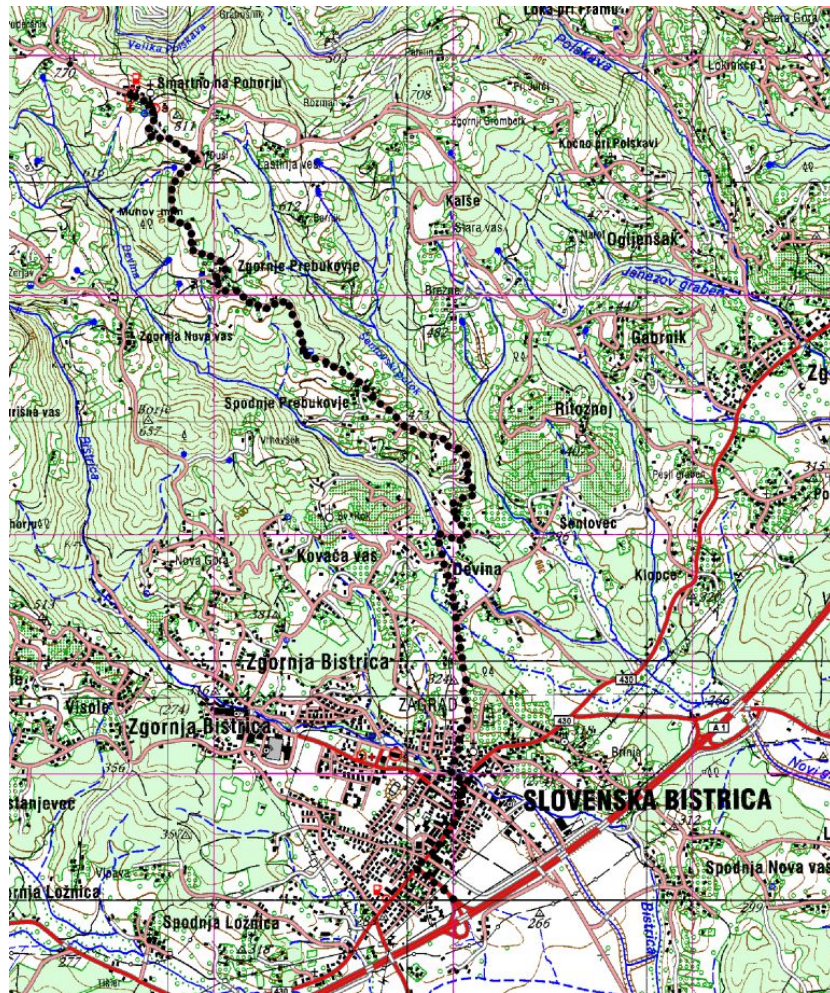
- Elektronska pošta: igor.ziberna@uni-mb.si

Vljudno prosimo, da zaradi organizacijskih razlogov prijave s številom udeležencev oddate tudi, če ne boste tekmovali, pač pa boste prisostvovali le kot poslušalec predavanj ali opazovalec. Vsekakor pripeljite s seboj svoj teleskop. Prijave oddajte na zgornji elektronski naslov do torka 9. oktobra 2012.

Prijazno vabljeni.

Igor Žiberna

Astronomsko društvo Orion Maribor

Slika 1: Dostop do Šmartnega na Pohorju iz Slovenske Bistrice.

Slika 2: Prireditveni prostor in lokacija tekmovanja.